

## **ERMENİ DEVRİMCİ FEDERASYONU (EDF) BARIŞ KARŞITLIĞINA DEVAM EDİYOR**

### **Tuğçe TECİMER**

-

26 Şubatta Ermeni Devrimci Federasyonunun (EDF) 35. Dünya Kongresi Erivanda toplanmıştır. EDFnin en yüksek meclisi olan Dünya Kongresine tüm bölgeleri ve örgütsel organları temsil eden delegeler katılmıştır. Kongrede partinin son üç yıldaki faaliyetleri, Ermenistanın güvenlik durumu, dâhili ve harici sorunlar vb. konuların ele alındığı Kongrede örgütün en yüksek yürütme organı olan ARF Bürosu seçimleri de yapılmıştır.

Kongrenin neticesinde EDF tarafından yayınlanan bildiriye dikkat çekici bazı noktalara değinmek gerekliliği ortaya çıkmıştır. [1] Bildiri *Ermenistan Devrimci Federasyonunun 35. Genel Kurulu, Ermenistan Cumhuriyeti ve tüm Ermeniler için ciddi jeopolitik ve iç zorluklar, Artsakh Cumhuriyetinin işgali, Artsakhta soykırım ve Ermeni devlet yapısına yönelik varoluşsal tehditlerin yaşandığı bir dönemde toplandı.* ifadeleri ile başlamaktadır. Bu noktada şunu belirtmek gerekir ki EDFnin *Artsakh Cumhuriyeti* olarak isimlendirdiği yapı mevcudiyetini sürdürdüğü dönemde zaten hukuken Azerbaycana ait olan topraklar üzerinde yer almaktaydı ve sözde cumhuriyetin varlığı zaten uluslararası toplum tarafından Ermenistan işgali olarak görülüyordu. II. Karabağ Savaşı sonrasında Azerbaycan hâlihazırda işgal altında olan bölgede kazandığı zaferle hâkimiyetini yeniden tesis etmiş ve Azerbaycanın zaferi neticesinde sözde cumhuriyet kendini lağvetmiştir. Söz konusu durum hem Ermenistan hem de uluslararası kamuoyu tarafından tanınarak Ermenistan ve Azerbaycan arasında barış görüşmelerine başlanmıştır. Dolayısıyla EDFnin *Artsakh Cumhuriyetinin işgali* olarak belirttiği ifade ile ne söylemek istediği anlaşılmamaktadır.

Söz konusu bildirinin bazı maddeleri incelendiğinde ise:

1. maddenin *Ermeni devlet yapısını güçlendirmek, toprak bütünlüğünü ve egemenliğini yeniden sağlamak ve Bağımsızlık Bildirgesi'nin ruhuna ve lafzına uygun demokratik ve sosyal bir hukuk devleti kurmak.* olduğu görülmektedir. Daha önceki yazılarımızda defaatle belirttiğimiz üzere, Bağımsızlık Bildirgesinin içeriğinde Karabağın Ermenistan ile birleştirilmesi ve asılsız soykırım iddialarının dünyaya tanıtılması gibi amaçlar yer almaktadır.[2] Ermenistan ve Azerbaycan imzalanması beklenen barış anlaşması için görüşmeler yaparken, Türkiye ve Ermenistan ise normalleşme süreci için çalışmalar yürütürken Bağımsızlık Bildirgesinin gündeme getirilmesinin dahi bölgede oluşturulmaya çalışılan barış ve güven ortamına zarar vereceği aşikârdır. Zira Ermenistan da Bağımsızlık

Bildirgesine atıfta bulunan Anayasasını değiştirmeye yönelik çalışmalara başlamıştır.

Bildirinin ikinci 2. maddesi ise: *Artsakh'ın kurtuluş gündemi etrafında ulusal birlik, Artsakh Ermenilerinin toplu geri dönüşü için uluslararası hukuki ve siyasi garantilerin uygulanması ve diğer temel hakların gerçekleştirilmesi* şeklinde dir. Yukarıda açıkladığı üzere Karabağ uluslararası alanda Azerbaycan toprağı olarak tanınmıştır. O sebeple bildiride bulunan *Artsakh'ın kurtuluş gündemi etrafında ulusal birlik* ifadesi açıkça başka bir ülkeye mensup olan topraklarda hak iddia etmektir ki bu durum uluslararası hukuk ilkelerine tamamiyle aykırıdır.

Türkiyeyi yakından ilgilendiren 4. maddede ise *Ermeni Soykırımı'nın uluslararası alanda tanınması ve tazmin edilmesi için çaba sarf etmek*. İfadesi yer almaktadır. Türkiye ve Ermenistanın normalleşme görüşmeleri yaptığı günlerde EDFnin asılsız bir iddiayı kendine amaç edinerek bunun uluslararası alanda tanınması için çaba göstereceğini ifade etmesi en iyi ihtimalle barış karşıtlığıdır.

Sonuç olarak, EDFnin Türkiye ve Azerbaycana karşı tutumu bilinmekle beraber siyasi partilerin hedef belirlerken ülke çıkarlarını nde bulundurarak hareket etmeleri beklenir. Ermenistanın Karabağ Savaşı sonrası işgalin sona erdiği ve komşusu Türkiye ile kapalı olan sınırların açılması görüşmelerinin gündemde olduğu bir ortamda söz konusu bildirideki maddelerin bölgede barış ve refaha ulaşmak için bir adım değil de hkmete muhalefet etmek, Türk karşıtlığını beslemek, Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi ve Azerbaycan-Ermenistan barış anlaşmasının engellenmesi amacını taşıdığı açıktır.

[1] ARF 35th World Congress Statement, *Oragark*, 3 Mart 2025, <https://www.oragark.com/arf-35th-world-congress-statement/>.

[2] Tuğçe Tecimer, Azerbaycan Ermenistan Barışının nndeki Engeller, *AVİM*, 23 Temmuz 2024, <https://avim.org.tr/tr/Yorum/AZERBAYCAN-ERMENISTAN-BARISININ-ONUNDEKI-ENGELLER>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: TECİMER, Tuğçe. 2026. "ERMENİ DEVRİMCİ FEDERASYONU (EDF) BARIŞ KARŞITLIĞINA DEVAM EDİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 22. Mart 10. Erişim Temmuz 03, 2026. <https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENI-DEVRIMCI-FEDERASYONU-EDF-BARIS-KARSITLIGINA-DEVAM-EDIYOR>



Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

**Tel:** +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

**E-Posta:** info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

---

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır